



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Micrologvs|| De Ecclesiasticis|| Observationibvs.||

Bernoldus <Constantiensis>

Antverpiæ, 1565

Iacobvs Pamelivs Brvgensis Lectori Candido. S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63426](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63426)

IACOBVS PAME³
LIVS BRVGENSIS
LECTORI CANDIDO. S.

DVM totus sum in conqui-
rendis undequaque libris
Rabani Mauri Archiepi-
scopi Moguntini, viri citra
dubitationem omnem eruditiss. ac in sa-
crarum litterarum expositione versatiss.
(quippe qui exactissimum in uniuersa
Biblia sacra commentarium è veterum
Theologorum monumentis collegerit) ad
nos missus est è bibliotheca Septè fontiu
Rabani titulo Micrologus de ecclesiasti-
cis obseruationibus. Quem ubi primum
in spexi, ac ex ipsis capitum titulis to-
tius operis argumentum didici: mirum
quantopere eo thesauro inuento sim ga-
uisus, præsertim quod spes certa afful-
geret, posse me suo iam tandem auctori
A 2 librum

4
librum illum adserere, quem alibi incerto auctore citatum reperissem, ut qui non ignorarem scripsisse Rabanum de diuinis officijs. Verum, dum paulo post penitus codicem intropicio, & mentionem in illo fieri video Gregorij Papae septimi, atque Episcoporum Amalarij Treuirensis & Anselmi Lucensis, qui seculis aliquot Rabano sunt posteriores: illius non esse certo deprehendi. Neque tamen id me deterruit ab editione semel animo concepta, quin potius, quod tibi, Lector, gratum illum fore mihi persuaderem, è blattis actineis iam tandem aliquando eruendum suscepi, hoc ipso quoque minusculo literario conciliare me posse ratus studiosorum animos, ut siquid penes se habeant Rabani, quo meum hoc institutum tam piū promouere queant; communicare non grauentur. quod ut faciant, ad vnum omnes etiā atque etiam rogo. atque adeo obtestor. Accessit & alia occasio, qua me
velis

5
velis remisque (quod aiunt) in hęc im-
pulsit sententiam: Synodus nouissima Tri-
dentina Patres quosdam certo numero
delegit, qui ad euitandam illam, (quam
calumniantur nostri seculi Aristarchi)
rituum ecclesiasticorum discrepantiam,
Breuiarium ac Missale componerēt, quę
suis numeris absoluta, toto Christiano
orbi obseruanda auctoritate Apostolica
proponerent. Hos quum non dubitarem
ad ritum veterem Ecclesię Romanę om-
nia redintegraturos, atque ad eam rem
non parum conducere posse nostrum Mi-
crologum; ego illum primo quoque tem-
pore euulgandum censui, utpote ę quo
resarciri posse tantum non existimarem,
quicquid ę primęua illa Romani ordinis
institutione variatum esset. Neque ve-
rō inficias eo, extare etiam aliquot huius
argumenti scriptores, qui multū ad hanc
rem conferre queant, ę quorum sunt nu-
mero dictus Amalarius, VValafridus,

A 3 Stra-

Strabus ac Honorij Gemma: at si ad hunc nostrum conferantur, perparum, praesertim cum desiderentur Amalarij tres libri qui de officijs anni totius pertractant; illum quoque diligentissime euoluerit auctor Micrologi additis alijs quibusdam, quae merito apud omnes momenti aliquid habere debeant, idque in libris vetustioribus, quorum hodie vix quicquam praeter titulos extat, nempe in D. Gregorij Sacramentario ac Antiphonario, (ita olim inscribebantur) ac libro Lectionum D. Hieronymi, quem Comitem inscripsit, ad quos velut ad regulam Lesbiam adaptari voluit officia ecclesiastica. E quibus, mea quidem sententia, rectius pristinae integritati omnia restitui possint, quam in Missalibus aut Breviarijs, quae hodie circumferuntur: quae quanquam Ordinis Romani nunc nomen, nunc antiqui praese titulum ferant, non per omnia tamen cum illo consentire aucto-

auctores citati, ac noster hic manifestum
 faciunt. Exemplis quod dico comprobari
 poterat, tum de Evangelio ad Dominicã
 Aduentus primam ac Dominicarum va-
 gantium intercalatione post Pentecosten,
 tum de nõ observata ad amussim Euan-
 geliorum cū Orationibus concordia, quã
 præscripsit D. Gregorius. Verùm hoc lo-
 co ijs supersedendum putavi, ne cuiquam
 prolixitate nimia molestus sim, neue Cen-
 soris mihi munus arrogare videar. Si
 quis eius rei sit curiosior, cõsulat XXIX.
 XXXI. XLI. ac postrema duo Micrologi
 capita. Hoc vnum dicere non verebor,
 minus nouitatis ortum iri in cæteris per
 orbem ecclesijs, si ritum illum veterem
 Romanum sequantur Patres, quàm si
 recentiore hunc nulla sui parte immu-
 tatum retineant. Ad illum enim quàm
 proxime accedunt omnes pene totius or-
 bis Romani ecclesie ac nostra quoque
 Brugenfis, nunc cathedralis, iam inde
 A 4 verò

Verò ab annis septingentis Canonicoꝝ
 collegio insignis . Hunc verò non multis
 ab hinc sæculis, si qua historia habenda
 fides, è Sacello Pontificio mutuati sunt
 patres instituti Franciscani, ac postmodũ
 soli ferè Romani in vsum receperunt.
 Testatum id reliquit ante annos propè
 ducentos circa annum Domini 1380.
 Radulphus de Riuo Tungrensis Deca-
 nus, in libro (quem penes me manuscri-
 ptum habeo) de Canonum obseruantia.
 Apud illum Propositionis 22. hic est ti-
 tulus: Ordo sanctæ Romanæ Ecclesiæ, nõ
 ex vsu fratrum Minorum, sed ex sacris
 Canonibus, scripturis authenticis, libris
 antiquis, generaliq̃ & proportionali
 locorum consuetudine, colligatur. Quod
 cum multis argumentis è re ipsa petitis,
 collatione rituum inter se facta, sparsim
 toto opere asseruisset: hoc loco id ipsum
 duplici ratione historica late deducit, nos
 verò in summam contraximus. Harum
 prior

9
prior, quod ipse Romæ didicisset, in Sa-
cello Pontificio apud Lateranū, non tam
plenè solere fieri officia ecclesiastica, at-
que in alijs Collegiatis vrbis ecclesijs,
imò id Capellare officium, ita vocat, bre-
uius fieri consuetum, ac sæpius à Ponti-
ficibus variatum, atque id esse quod
fratres Minores obseruandum suscepe-
runt, quippe cuius Ordinarium ipse Ro-
mæ viderit à tempore Innocentij Papa
tertij collectum. Altera, quod Nicolaus
Papa tertius sub annum Domini 1277.
remotis à reliquis quoque vrbis Eccle-
sijs libris antiquioribus, breuiaria ac li-
bros Missales ordinis fratrum Minorū
in vsum introduxerit, ac per omnes vr-
bis ecclesias obseruari mandauerit, vs-
que adeo vt etate sua Romæ libros omnes
Radulphus novos repererit. Sed hæc ex-
tra scopum, illud verò ad institutum no-
strum propius pertinet, quod habet ille;
Alie autem nationes, inquit, orbis Ro-
mani

A s mani

mani libros & officia sua habent è directo ab ipsis ecclesijs Romanis, & non à Capella Papæ, sicut ex libris & tractatibus Amalarij, Vvalesfredi, Micrologi, Gemma, & caterorum de officio diuino scribentium colligitur euidenter. Quæ verba è lubētius huc adduximus, quod Micrologi nostri argumētum paucis explicent, quem tanti fecit ille, vt præ reliquis, eius potissimū auctoritate nitatur, ac integras aliquando paginas in suum opus ex illo transcripserit: unde quedā etiam loca restituimus, vt hic etiam innotescat, non à me primū, sed iam olim ab illo in precio habitum Micrologum, nec mirum cuiquam videatur, quod sine auctoris nomine emittere illum in lucem non sim veritus; quippe quod etiam id ætatis ignoratum sit à viro antiquitatis ipsius perscrutatore vigilantissimo. Ego verò, (vt ad illum nostra redeat oratio) quisquis tandem huius libri fuit auctor,

auctor, humilitatis ergo pratermississe
 suum nomen arbitror, vti ab alijs multis
 factum reperimus. Nam quod quidam
 Bernoldo Constantiensi asscribant, ex cō-
 iectura est, eo quòd Romanum ordinem
 ab illo descriptū testetur Tritenhemius:
 nec temporis ratio satis conuenit. Ab a-
 lijs Ioannis Micrologus inscribitur; sed
 quis ille Ioannes fuerit, nescio. Vixisse au-
 tem constat Auctorem atate Gregorij
 septimi Pontificis, quem Romanæ sedi
 suo tempore presedisse non obscure sub-
 indicat, quanquā iam defunctū, cūm hæc
 scriberet: familiarem quoque fuisse se si-
 gnificat Anselmo Lucensi, qui fuit Gre-
 gorij VII. cooperatoꝝ indefessus. quorū
 vterque floruit, atque adeo & auctor
 noster circa annum Domini 1080. ante
 annos prope quingentos: qua atate cūm
 obseruata adhuc fuerit quibusdam in lo-
 cis communio Eucharistiæ sub vtraque
 specie, non est quod miretur quisquam,
 siquid

siquid alicubi in Micrologo scriptum re-
 pererit de eius generis cōmunionē. Quan-
 quam tamen satis colligi detur ex capite
 17. iam tum v̄sitatam fuisse Communio-
 nem infirmorum sub altera, panis nem-
 pe specie duntaxat. Verum de his aliās
 fortasse latius, v̄ti etiam de Missis tum
 publicis, tum priuatis, quas v̄trasque
 agnoscit non v̄no in loco Micrologus.
 Quicquid pr̄terea ille cōtinet animad-
 uersione dignum ad marginem adnota-
 tum reperies. Ceterum si quis me actum
 agere dicat in publicando Micrologo, quic-
 iam pridem viderit ab alijs editum, hoc
 illi respondeo: non nisi mera illa esse frag-
 menta, hunc verò nostrum 40. capitibus
 auctiorem, illa de Missa ritè celebranda
 duntaxat, nostrum de ceteris quoque to-
 tius anni officijs pertractare. Quare cū
 tibi, Lector, satisfactum abundè existi-
 mem, ne pr̄fationis modum excedere
 videar, vela orationis contraham: tu
 quic-

quicquid, id est, aequi, quasi, bonique con-
sulas. Certè si placere intellexero, etiam
alios aliquot eiusdem argumenti libellos
non visos hactenus, propediem in lucem
proferre est animus. Tu interea vale ac
fruere.

Varię lectiones, & errata, in quibusdam præ-
fertim exemplaribus, admissa.

Pag. 23. vers. 21. Adeo 26. 22. alius 29. 5. in 19. mutuauit. 30. 1. In
calice 20. Oremus. Præceptis ibidem 21. 1. tamen 8. inde 34. 20. ad
marg. centius 3. suo 36. 10. ad marg. quorūlibet. 41. 25. ad marg.
Exaltatio 42. 8. & cum ipso, & in ipso &c. 22. Cum dicimus 44.
10. Vnum 47. 26. In marg. Pontifice 51. 22. ante communionem
populo 53. 16. ad marg. benedicere 55. 24. Sequitur 56. 8. aduna-
te 17. suisque ibidem 20. viuo & vero. 23. addatur: virginis Marię
58. 26. munera 59. 12. per Christum 60. 5. addatur, semper 61.
1. super, 5. tertiam 11. osculato 64. 1. Vnum, 3. autumnale 65. 24.
quicquid 68. 20. secundam 71. 12. sexta feria, 18. vt hoc 73. vlt.
iuxta computationem 76. in marg. Duratum 77. 7. Gradualia Ibid.
15. lectionibus Ibid. 22. Antiphona, pro, autem. 78. 25. qua 80.
24. sanctum Cal. 83. in marg. freq. in seq. 86. 6. post ipsa ibidē 10.
inofficiatur 90. in marg. singularū 93. 6. earū 94. 6. tot off. ibid.
18. earum 95. 22. tamen 96. 8. In Euangelio Antiphona: 97. 13.
cantum 98. 17. quam 19. quā 101. 6. per se 104. 22. sancti men-
tionem fin. 108. 12. Alleluya autem 109. 16. & 17. celebramus Ro-
mano more. Sciendum autem 111. 17. soluitur 113. 7. incipimus
ibid 9. quinque, quinquepart. ibid. 25. constituit vt in marg. del. De.
114. 2. dimisit. ibidem. sicut Do. 124. 14. Antiphonę 125. 10. quia
ibid. in marg. Annotinum 125. 4. Si. Ibidem. 5. natalē 127. 16. præ-
termittunt, 128. 9. festiuę 130. 21. Alboinum, siue Albinū 131.
22. authenticis 133. 14. adaptauerit ibid. 18. Et, superfluum.